

Kitkan viisas -hanke

Loppuraportti

Dnro 836/3561-2013, hankenumero 1002789

27.6.2013 – 30.9.2015

Sisällysluettelo

1. Hankkeen tiedot	2
2. Yhteenveto hankkeesta	2
3. Hankkeen tavoitteet	3
3.1 Tavoitteet toimenpidekokonaisuuksittain	3
4. Hankkeen toteutus	5
4.1 Toimenpiteet	5
4.1.1 Kalastajat	5
4.1.2 Jalostajat, kaupan, ravintola- ja matkailualan ammattilaiset.....	5
4.1.3 Paikalliset lapset ja nuoret	7
4.1.4 Yleiset toimet.....	8
4.1.5 Tapahtumat ja tiedottaminen	14
4.2 Aikataulu	17
4.3 Resurssit toteutuksen organisaatio	17
4.4 Kustannukset ja rahoitus	18
4.5 Raportointi ja seuranta.....	18
5. Yhteistyökumppanit	19
6. Hankkeen tulokset ja vaikutukset.....	20
7. Ongelmat ja suositukset	31
8. Aineiston säilytys, allekirjoitus ja päiväys.....	31

Yhteenveto loppuraportin liitteistä

1. Hankkeen tiedot

Hankkeen toteuttaja:	Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy
Hankkeen nimi ja tunnus:	Kitkan Viisas -hanke Dnro 836/3561-2013, hankenumero 1002789
Vastuuviranomainen:	Kainuun ELY-keskus/Lapin ELY-keskus 2015 alkaen
Ohjelma:	Suomen elinkeinokalatalouden toimintaohjelma 2007–2013
Toimintalinja:	Kainuu – Koillismaa kalatalousryhmä, Oulujärvi Leader, toimenpide nro 4.
Projektityyppi:	Yleishyödyllinen maineennostamishanke
Kohdealue:	Koillismaa
Hankkeen toteutusaika:	27.6.2013 – 30.9.2015

2. Yhteenveto hankkeesta

Kitkan viisas-muikku lisättiin vuonna 2013 EU-komission asetuksella niiden tuotteiden joukkoon, joilla on suojattu alkuperänimitys (SAN). Kitkan viisas -nimitystä käytetään Koillismaahan eli Kuusamon ja Posion kuntien ylänköalueen järvistä pyydetyistä muikuista. EU:n alkuperänimisuojastatus on yksi osa Koillismaahan elintarviketalouden, matkailun ja luonnonvarojen käytön määrätietoista kehittämisprosessia.

Kitkan viisas -hankkeen tavoitteena oli paikallisen kulttuuriperimän ja kala-alan arvostuksen nostaminen koillismaalla, muikun markkinahinnan ja menekin parantaminen sekä eri elinkeinoalojen yhteistyön nosto alueen kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi. Tavoitteiden saavuttamisessa erittäin tärkeää oli Kitkan viisas -brändin kehittäminen ja vahvistaminen sekä ihmisten tietoisuuden lisääntyminen.

Hanke koostui useasta eri osa-alueesta. Toimenpiteinä oli koulutuksia kalastajille sekä kaupan, ravintolan, jalostuksen ja matkailun ammattilaisille. Nuortentapahtumilla lisättiin nuorten tietoa ja taitoa Kitkan viisaasta sekä alueen kalastusperinteestä ja lähiruuasta. Hankkeessa tuotettiin oheismateriaalia Kitkan viisas -brändin vahvistamiseksi ja sitä jaettiin laajasti. Materiaalia kerättiin myös reseptikilpailulla ja kirjoituskilpailulla. Hankkeessa tuotettiin muun muassa Kitkan viisas -kirja ja esitelehtinen, kalenteri, tuotelahjapakkaus sekä painettua että digitaalista markkinointimateriaalia. Hankkeen aikaan kehiteltiin myös Kitkan viisas- peli, Kitkan Legendat, jota pelaamalla voi tutustua ammattikalastajan näkökulmasta kalastukseen. Peli sisältää myös tietoa Kitkan viisas-muikusta. Hankkeen toimenpiteistä ja tapahtumista tiedotettiin aktiivisesti hankkeen toteutusaikana.

3. Hankkeen tavoitteet

Kitkan viisas-muikku sai EU:n alkuperänimisuojan 6.3.2013 päivätyssä komission päätöksessä. Taustalla on lähes kolme vuotta kestänyt hakuprosessi, jossa hakijana oli Koillismaan luonnonkala Oy ja hakemusasiakirjojen valmistelijana toimi Kainuun ja Koillismaan kalaleader. Lähtökohta hakuprosessin käynnistämiseksi oli halu nostaa paikallisen kulttuuriperimän ja kala-alan arvostusta Koillismaalla.

Koillismaan kalatalouden ja EU:n alkuperänimisuojan saaneen Kitkan viisas-muikun tunnettavuuden ja arvon nostamiseksi käynnistyi Kitkan Viisas-hanke. Kitkan viisaalla on merkittävä rooli Koillismaan elintarviketalouden kehittämisessä. Elintarvike- ja matkailusektorilla on monia yhtymäkohtia, jolloin yhteistyöhön panostamalla voidaan löytää uusia mahdollisuuksia menekin edistämiseen.

EU:n alkuperänimisuojastatus on yksi osa Koillismaan elintarviketalouden, matkailun ja luonnonvarojen käytön määrätietoista kehittämisprosessia. Jotta alueen voimavarat saadaan mahdollisimman monipuoliseen ja tehokkaaseen käyttöön, vaatii se yli sektoriajattelun menevää yhteistyötä. Tässä hankkeessa oli tarkoitus voimistaa jo alkanutta kehitystä, missä eri elinkeinoalat tekevät yhteistyötä alueen kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi. Yhteistyö muiden hankkeiden tai toimijoiden kanssa oli toivottavaa ja tavoiteltavaa.

3.1 Tavoitteet toimenpidetkokonaisuuksittain

Kalastajat

Kalastajakoulutuksien tavoitteena oli antaa kalastajille tietoa laatuun liittyvistä tekijöistä sekä alkuperänimisuojasta. Tavoitteena oli saada koulutuksiin 60 % kalastajista, jotka kalastavat 80 % saaliista. Lisäksi tavoiteltiin, että kalastajat muodostaisivat ulospäin yhtenäisen joukon, yhtenäisillä pelisäännöillä markkinoinnissa, pukeutumisessa ym. Nämä toteutettaisiin koulutuksella, yhtenäisillä asuilla ja kalastajakorteilla. Koulutukset suunniteltiin järjestettävän kalasatamittain.

Jalostajat, kaupan, ravintola- ja matkailualan ammattilaiset

Tavoitteena oli saada uusia tuotteita ja käyttötapoja muikulle sekä nostaa muikkutuotteiden arvostusta, menekkiä ja keskihintaa. Kalaa jalostavien yritysten tavoitteena oli kehittää uusia muikkutuotteita, testata ja muuttaa tuotereseptiikkaa yhteistyössä ammattikeittiöiden, ravintoloiden ja muiden käyttäjien kanssa. Sidosryhmien koulutuspäivien tavoitteena oli lisätä Kitkan viisas-muikun tietoutta ja osaamista ruuanlaitossa, neuvonnassa ja saatavuudessa. Kokonaistavoitteena tuotekehitykseen liittyen oli saada kaupan ja ravintola-alan ammattilaiset sekä jalostajat kohtaamaan toisensa. Tarkoituksena oli myös tuottaa markkinointimateriaalia Kitkan viisaasta yleiseen käyttöön.

Paikalliset lapset ja nuoret

Tavoitteena oli järjestää erilaisia nuorille suunnattuja tapahtumia, jotta muikun arvostus ja kalan syöminen säilyisi ja siirtyisi nuoremmille sukupolville. Tavoitteena oli tavoittaa vähintään puolet alueen 12–15 -vuotiaista nuorista.

Yleiset toimet

Yleisten toimien tavoitteena oli kerätä talteen Kitkan viisaan perinteisiä käyttötapoja, kalastustapoja ja muuta perinnettä kirjallisessa ja valokuvallisessa muodossa. Aineistoa oli tarkoitus hyödyntää Kitkan viisas-internet -sivuilla, markkinointimateriaaleissa ja kirjassa. Aineistoa oli tarkoitus kerätä myös yleisen kilpailun avulla. Kirjasta oli tavoitteena tehdä kovakantisena lahjakirjana ja pehmeäkantisena matkailijakirjasena sisältäen venäjän ja englannin kieliversiot.

Tavoitteena oli valita ”Kitkan Viisas -henkilö ja järjestää matkamuistokilpailu.

Yleistä toimista innovatiivisimpana tavoitteena oli Kitkan viisas-kalapelin kehittäminen tukemaan Kitkan viisas -brändin rakentamista. Samalla pelaaja tutustuisi Kitkan viisaan elinympäristöön ja kalastukseen ammattikalastajan näkökulmasta.

Esite-, oheis- ja markkinointimateriaali

Hankkeen tavoitteena oli tuottaa Kitkan viisas -brändiä kohottavaa yhtenäistä materiaalia, jota voitaisiin käyttää markkinoinnissa ja tunnettavuuden lisäämisessä. Tähän sisältyivät muun muassa roll-upit ym. messu- ja markkinointimateriaali. Kitkan viisas brändäystä oli jo valmisteltu ennen Kitkan Viisas-hanketta muun muassa Kuusamon kaupungin maaseuturahaston tuella valmistelemalla Kitkan viisaalle graafinen aineisto ja internet- sivusto (kitkanviisas.fi). Osasta kalastajista oli jo tehty kalastajakortteja, joissa lyhyesti esiteltiin Kitkan viisas-muikkua kalastavia ammattilaisia.

4. Hankkeen toteutus

4.1 Toimenpiteet

4.1.1 Kalastajat

Kalastajille suunnatut koulutukset järjestettiin joulukuussa 2014. Koulutus toteutettiin ostopalveluna ja toteuttajana toimi ProAgria Oulun Kalatalouskeskus. Koulutukset olivat alueen kalasatamissa; Sossonniemi, Ala-Kitka, Mourusalmi ja Kuusamon Kalatalossa, jotta koulutuksessa voitaisiin huomioida myös omavalvontasuunnitelmat. Koulutuspäiviä muotoutui neljä. Koulutuspäivän sisältö oli seuraava: alkutuottajan yleinen hygienia, alkutuotteen käsittelyketju vaiheineen pyydyksestä asiakkaalle, kyseisessä satamassa, alkutuotteen käsittelyn heikot lenkit, omavalvonta ja alkutuottajan vastuu, ”Kitkan viisas”-alkutuote, laatuvaatimukset EU:n alkuperänimisuoijatulle ”Kitkan viisas”-alkutuotteelle sekä ”Kitkan viisas” -brändin käyttö ja merkitys markkinoinnissa. Lisäksi koulutuksissa oli esillä jo tuotettua Kitkan viisas-markkinointimateriaalia, jonka käyttöön sai neuvoja ja mahdollisuuden tilata aineistoa. Esimerkkinä oli myös kalankäsittelijän sopiva pukeutuminen kalankäsittelyssä ja myynnissä, sekä siisti ja hygieeninen suoramyymintipiste.

Yhtenäisen ilmeen toteutumiseksi osallistuneille kalastajille tilattiin Kitkan viisas-logolla varustetut kalankäsittely essut ja hihansuojat sekä päähine, soft shell-takit, pipot, kangasessut, t-paidat ja pöytäliinat. Markkinointimateriaalia oli mahdollisuus tilata säänkestävänä kylttinä ja A4 pöytäständinä. Lisäksi kaikilla halukkailla oli mahdollisuus kalastajakorttiin.

Koulutuksiin osallistui 21 henkilöä (Liite 1, osallistujalistat), joista 7 halusi kalastajakortin (Liite 2, esimerkkikortti). Kortit on lisätty Kitkan viisas-nettisivuille ja mahdollisuus on myös tulostaa pdf-versio. Kalastajilta kysyttiin myös kiinnostusta osallistua kokkauskurssille Studioravintola Tundrassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä tarvetta esipainettuihin tulostettaviin tuotetietotarroihiin. Koulutuksiin kutsuttuja kalastajia oli 38 Oulujärvi Leaderin listauksen mukaan (osa eläköityneitä). Koulutuksiin saapuneita oli siis n. 55 % kalastajista, jotka olivat suurimmaksi osaksi päätoimisia kalastajia ja kalastavat noin 90 % alueen saaliista (Haastattelu; Juha Korhonen, Koillismaan luonnonkala).

4.1.2 Jalostajat, kaupan, ravintola- ja matkailualan ammattilaiset

Kaupan, ravintola-alan ja matkailualan ammattilaisten koulutus

Kyseinen koulutus järjestettiin kokkauskurssi tyyliisesti Studioravintola Tundrassa (liite 3, raportti kokkauskursseista ja osallistujalistat). Kokkauskurssit saavuttivat tavoitellut 100 henkilöä, ja kursseille olisi ollut enemmänkin kysyntää. Kursseista tiedotettiin internet-sivuilla, facebookissa ja paikallislehdissä sekä sähköpostijakeluna eri sidosryhmille ja Ruka Kuusamo Matkailu Ry:n kautta matkailu ym. yrityksille. Koulutusta kävivät alkuvaiheessa testaamassa pilottiryhmä Ruka

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

Safariksesta ja Kitkan Viisas-hankkeen ohjausryhmä, joka samalla piti yhden ohjausryhmän kokouksen. Koulutuksissa jaettiin hankemateriaalia. Palaute koulutuksista oli hyvää ja työskentelytapa todettiin tehokkaaksi.

Tuotekehityskonsultointipäivät jalostajille

Koulutusten tuotekehitysosa-alue päätettiin järjestää osa-alueittain, jotta myös yhteistyökuvioiden tavoite täyttyisi. Ensimmäisenä toimenpiteenä oli aloitusseminaari (Kitkan Viisas -yhdessä enemmän), johon kutsuttiin jalostajia, kaupan, ravintola- ja matkailualan ammattilaisia, kalastajia sekä muita kiinnostuneita. Seminaari järjestettiin ostopalveluna Koillis-Suomen aikuiskoulutuskeskukselta. Tiedotus tapahtui paikallislehtien, sähköpostin, internetin ja sosiaalisen median välityksellä. Seminaariin osallistui eri aloilta 23 henkilöä. Aluksi eri alojen edustajat pitivät puheenvuorot ja tauon jälkeen tehtiin ryhmätyöt. Alustajina seminaarissa toimivat: Leena Mustonen (Kitkan Viisas-hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja), Sanna-Mari Kynkäänniemi (projektipäällikkö), Mats Lindfors (Ruka-Kuusamo Matkailu Ry), Tiina Tauriainen (Rantasipi Rukahovi), Heikki Pumpanen (K-Market Kuusamo), Juha Korhonen (Koillismaan Luonnonkala Oy), Erkki Karjalainen (Koillis-Suomen Aikuiskoulutus Oy), Tapio Korhonen (Kitkan Herkku Oy), Heikki Tahkola (ProAgria Oulun Kalatalouskeskus), Simo Kemppainen (Kalaleader-hanke) ja Elisa Kangasaho (Luonnollisesti läheltä -hanke). Ryhmätöissä mietittiin ja ideoitiin Kitkan viisaan näkyvyyttä ja tuotekehityspotentiaalia.

Tuotekehityskoulutukset toteutti Studioravintola Tundran keittiömestari Jarmo Pitkänen. Koulutuksiin lähti mukaan Kuusamon Kalajaloste, Kitkan Herkku ja Petäjälammen Herkku. Tuotekehityskoulutuksia markkinoitiin yhtä aikaa kokkauskurssien ja kalastajakoulutusten kanssa. Tuotekehityskoulutuksissa huomioitiin seminaarissa ja kokkauskursseilla syntyneet ideat ja ajatukset. Uusina tuotteina koulutuksissa syntyi chilimarinadi muikku, shricacha täyssäilykemuikku, inkiväärimarinadimuikku, sinappimarinadimuikku ja sinappitäyssäilykemuikku. Valmiiksi tuotteiksi ei vielä saatu makkaraa, kebabia ja massaa. Kaikille koulutuksiin osallistuneille jaettiin hankemateriaalia. Tuotekehityskouluttaja organisoii uusien tuotteiden koemarkkinointia, ja kommentteja saatiin paikalliselta ja kansainväliseltä tasolta eri tapahtumissa. Kansainvälinen ulottuvuus ja mahdollisuudet ovat myös Kitkan viisaalle tärkeitä, koska Kuusamossa käy paljon matkailijoita. Liite 4, raportti tuotekehityskoulutuksista, osallistujat koemarkkinointiin, seminaari-osallistujat, seminaariohjelma ja seminaari ryhmätyöt.

Yhteistyö eri toimijoiden välillä toteutettiin kaikille sidosryhmille suunnatussa aloitusseminaarissa sekä yhteisillä kokkauskursseilla. Näin aluksi suunniteltua keittiömestarininkiä ei tarvinnut toteuttaa vaan tuotekehitysideoita hiottiin myös kokkauskursseilla. Positiivinen yllätys oli Kuusamon kaupungin aktiivisuus. Heillä oli syksyllä 28.11.–5.12.2014 villiruokaviikko, jonka menussa näkyi paikallinen muikku.

Ranskalaiset Michelin kokit tutustumassa Kitkan viisaaseen.

4.1.3 Paikalliset lapset ja nuoret

Nuortentapahtumia järjestettiin kevään 2014 ja kevään 2015 aikana 12 kappaletta. Pohjois-Pohjanmaan ja Kuusamon Martat olivat mukana peruskoululaisille suunnatussa valtakunnallisessa kalastuspäivässä molempina keväinä (21.5.2014 ja 20.5.2015) ja lisäksi he olivat Nilon ja Rukan yläkouluilla opastamassa Kitkan viisaan käsittelyä ja ruuaksi valmistamista kymmenellä kotitaloustunnilla (Liite 5, Marttojen raportti tapahtumista). Yhteensä Kitkan viisas-tietoutta hankkeen aikana sai noin 657 peruskoululaista. Tavoite saada alueen puolet 12-15 vuotiaista nuorista osallistumisesta hankkeen nuorisotapahtumiin täyttyi reilusti. Kalastuspäivien järjestelyissä oli mukana molemmilla kerroilla hankkeen projektipäällikkö, joka piti leikkimielistä ”suklaamuikun”-pyyntiä ja tunnistuspistettä sekä avusti tietovisailussa, jossa selvitettiin mm. suosituinta kouluruokaa ja muikun tunnustustaitoa. Hanke osallistui myös kalastuspäivien järjestelykustannuksiin. Palaute oppilailta opettajien kautta oli erittäin positiivista. Kalastuspäivissä oli rastimenetelmä, joita kierrettiin pienryhmissä. Aikaa / rasti oli noin 15 minuuttia. Aikaa pidettiin sopivana ja rasteja mielenkiintoisina. Rasteina olivat mm. muikkuruokailu, muikun käsittely ja tunnistus, pyydysten esittely, suklaamuikkujen onginta ja tietovisa.

Yllä kuvia Valtakunnallisesta kalastuspäivästä vuonna 2014 ja alla vuodelta 2015.

4.1.4 Yleiset toimet

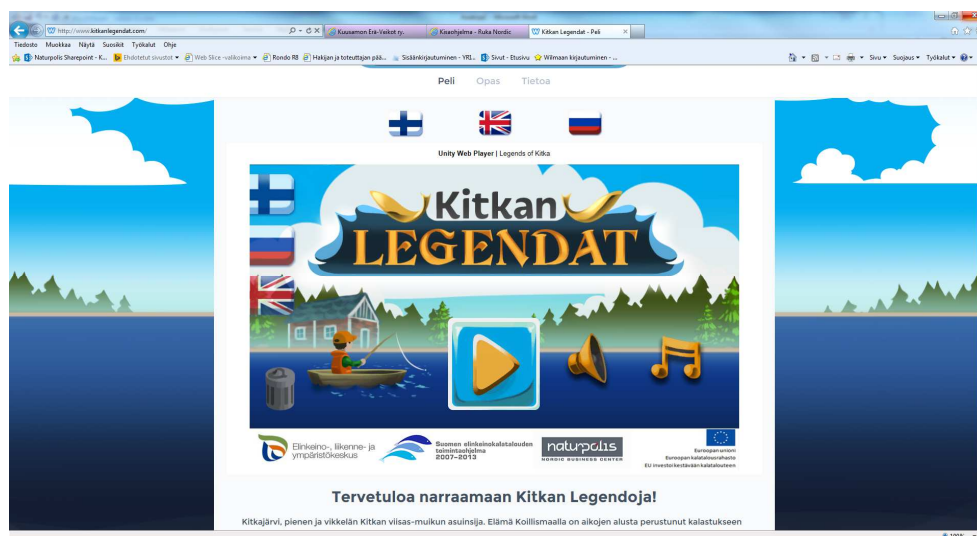
Kirja

Kitkan viisas-kirjojen (Liite 6 ja 7) toimittajana oli viestintätoimisto Lyygia. Reseptit ja ruokavalokuvauksen hoiti Studioravintola Tundran keittiömestari Jarmo Pitkänen. Maisema ja kalastajien kuvauksesta vastasi valokuvaaja Paavo Hamunen. Näin hankkeen aikana tuotettiin valokuvamateriaalia myös markkinointikäyttöön. Kirjan teon edetessä kuvattiin muikun pyyntiä eri vuodenaikoina. Kirjan toimittaja teki myös samalla haastatteluja ja projektipäällikkö kävi myös tutustumassa haastateltaviin. Kirjalle perustettiin heti alkuvaiheessa toimitusneuvosto, johon kuuluivat Ulla Ingalsuo-Laaksonen, Leena Mustonen, Jarmo Pitkänen, Matti Hurttia, Elisa Kangasaho, Juha Korhonen ja Sanna-Mari Kynkäänniemi. Toimitusneuvosto kokoontui seitsemän kertaa 18.3.2014–22.5.2015 välisenä aikana. Kirjoja painettiin kovakantisena lahjakirjana ja pehmeäkantisena kirjasena. Kirjoissa on käännökset venäjäksi ja englanniksi ja se julkaistiin toukokuussa 2015.

Kirjaa lähetettiin saatekirjeen kera eri medioille. Radio Kajaukseen tehtiin haastattelu kirjaan ja hankkeen loppumiseen liittyen. Kirjaa esiteltiin Kuusamojärven haukihulinoissa, jossa Kitkan viisas oli muutenkin esillä ja kirja palkintona kalastuskilpailussa. Kirjoja jaettiin Koillismaan alueen hotelleihin ja muihin majoituskohteisiin, infopisteisiin, kirjastoihin, virastoihin, oppilaitoksiin, ruokapaikkoihin, julkisiin tiloihin ja yrityksiin. Kovakantisia varastoitui jonkin verran tulevia seminaareja ym. kutsuvierastapahtumia, kilpailuja ja vierailijoita varten.

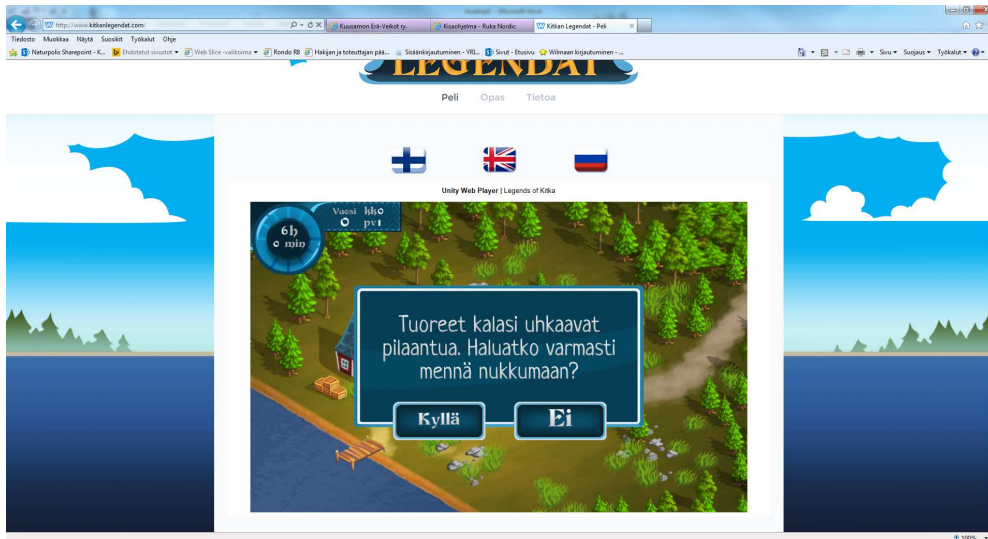
Kitkan viisas-kalapeli eli Kitkan Legendat

Kitkan viisas-aiheinen kalapeli toteutettiin yhteistyössä TJR Games Oy:n kanssa. Pelin nimeksi muotoutui Kitkan Legendat ja pelistä kehiteltiin myös kieliversiot englanniksi ja venäjäksi. Pelin pyörittämiseksi piti pelille perustaa kotisivu, jotta se ei kuormittaisi isäntäservia liikaa, esimerkiksi jos peli olisi linkitetty suoraan Naturpolis Oy:n nettisivuille, olisi nettisivujen toiminta voinut hidastua. Pelistä kehiteltiin myös mobiiliversiot android-käyttöjärjestelmälle sekä iOS- ja Windows Phone käyttöjärjestelmille. Pelin kehittämisen yhteydessä kerrytettiin pelin testaamiseen osallistuneiden henkilöiden tunneilla yksityisrahoitusosuutta talkootunneilla. Hanke ja ohjausryhmä järjestivät myös tutustumiskäynnin (27.5.2014, liite 8; osallistujalista) pelin kehittäjään ja Kajaanin ammattikorkeakoulun pelilinjaan. Mukaan pääsi pelialasta kiinnostuneita nuoria, jotka löytyivät nuorisotoimen ja oppilaitosten kautta. Pelin valmistuttua pidettiin lehdistötilaisuus 25.11.2014 ja peliä jaettiin internetin ja facebookin kautta. Peli oli myös esillä Farnetin Sailing towards 2020 näyttelyssä esimerkkinä innovatiivisesta toiminnasta kala-alalla (Bryssel 2.-3.3.2015). Projektipäällikkö esitteli peliä myös Hyvän olon messuilla-villiniinny luonnosta, hankkeen toimenpiteenä. Kitkan Viisas-peli löytyy osoitteesta www.kitkanlegendat.com. Pelillä on ollut joulukuussa 2014 lanseerausajankohtana enimmillään yli 450 käyttäjää ja Farnet – tapahtuman jälkeen ulkomaisten latausten määrässä oli kasvua.

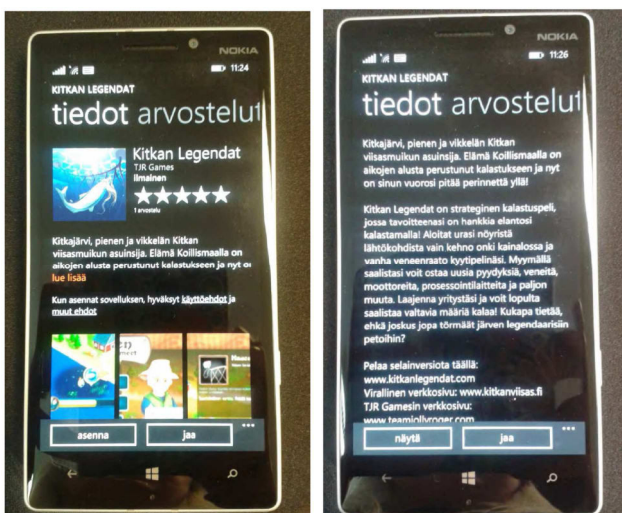

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

Ylhäällä kuvia Kitkan Legendat selainpelistä.

Yllä kuvia Kitkan Viisas Windows-puhelimen pelistä.

Kilpailut

"Kitkan Viisas -henkilön valinta päätettiin ohjausryhmän kokouksessa nro 8 /2014 (§ 89) jättää pois toteutettavista toimenpiteistä, koska alueella on tällä hetkellä paljon henkilövalintoja. Matkamuistokilpailua ei toteutettu suunnitellussa muodossaan vaan vaihdettiin Kitkan viisas-aiheiseksi kirjoituskilpailuksi ja toteutettiin samanaikaisesti reseptikilpailun kanssa (Ohjausryhmän kokous nro 7 / 2014 § 75). Kirjoituskilpailussa oli kaksi sarjaa: aikuiset ja peruskoululaiset. Kilpailut sattuivat koululaisille hankalaan aikaan, joten opettajat eivät aktivoituneet aiheen parissa.

Reseptikilpailun materiaali on liitteessä 9 ja kirjoituskilpailun materiaali liitteessä 10.

Reseptikilpailu ja kirjoituskilpailu järjestettiin talvella 2014 - 2015. Kilpailut julkaistiin marraskuussa 2014. Julkaisu venyi, koska rahoitusehtoihin soveltuvien kilpailupalkintojen määrittäminen oli yllättävän haasteellista. Kilpailuaikoja jatkettiin kaksi kertaa, siten että virallisesti ne päättyivät 15.3.2015. Kilpailuista ja niiden jatkumisesta tiedotettiin paikallisissa lehdissä, internetissä ja facebookissa. Tiedotteet lähetettiin myös Koillismaan koulujen vastuuopettajille sekä Koillismaan keittiömestarit ry:n puheenjohtajalle välitettäväksi jäsenistölle. Molemmille kilpailuille perustettiin palkintolautakunnat.

Reseptikilpailun palkintolautakuntaan kuuluivat: Päivi Koivisto (pj.), Risto Mikkola, Jarmo Pitkänen ja Juha Korhonen. Risto Mikkola ei päässyt paikalle, joten palkintolautakuntaa täydensi arvostelutilaisuudessa Leena Mustonen asiantuntijajäsenenä.

Reseptikilpailun esiraatina ja ruokien valmistajina toimivat Koillismaan keittiömestarit. Palkintolautakunta kokoontui 14.4.2015 arvostelemaan keittiömestareiden valmistamat ruuat. Keittiömestareista paikalla olivat: Päivi Koivisto, Harri Nikka, Leena Rieki, Leena Pokkinen, Ari Lindgren.

Kilpailuun osallistui reseptejä kolmelta henkilöltä, joista yksi lähetti laajan menun. Esiraati valitsi tästä menusta testattavat ruuat. Reseptikilpailun voitti Päivi Miettinen (Juva) Kitkan täytetyillä pitsakekseillä, 2. oli Paavo Korpua (Kuusamo) Korpuan Armin Kitkan viisailla ja 3. Marja Pätsi (Kuusamo) Muikkupihveillä. Palkintolautakunnan oli helppo valita voittaja seuraavien ominaisuuksien mukaan: onnistunut ja hyvä tuote, ehkä kaipaa pieniä korjauksia, yksinkertaisen toimiva ja onnistunut koska muuntautumiskykyinen, helppo tarjoilla, käy vierasvarana ja kokoustarjoiluna, ei tarjolla missään. Korpuan Armin Kitkan viisaat saivat kiitosta toimivuudesta kylmänä ja lämpimänä: maustaminen ja makujen yhdistäminen innovatiivista, toimii myös kylmänä sekä yksin ja lisukkeen kanssa, resepti on sovellettavissa moneen, mm. kouluruokana valmis lounas. Muikkupihvit valikoituivat Marja Pätsin laajan menun parhaaksi reseptiksi seuraavin ominaisuuksin: Reseptin innovatiivisuus: fileoituna muikku innovatiivinen, ajatus on hyvä, annoksella voi saada hintaa, reseptiä tulisi tarkentaa, tällaisena se ei ole toimiva, esim.

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

korppujauhojen määrä liian suuri, kaunis, ilman jauhoja toimisi jopa kalliina annoksena ravintolassa shamppanjan kera.

Palkintoina olivat:

1. palkinto: Kahden hengen elämysmatka Kuusamossa (toteutus; kesä-elokuun aikana 2015, sisältää hotelliyöpymisen kahdeksi yöksi, mahdollisuuden tutustua nuottaukseen, kokkauskurssin, koskenlaskua, saunomisen metsäkylpylässä ja matkat Kuusamossa, ei sisällä matkoja Kuusamoon)
2. palkinto: Laadukas veitsisarja, arvo noin 500 €
3. palkinto: Paikallista keramiikkaa, arvo noin 300 €

Reseptikilpailuun saatiin palkintojen lahjoittajiksi Hotelli Ruka Tonttu, Koillismaan luonnonkala, Rukapalvelu, Ruka Safaris ja Studioravintola Tundra. Voittaja valitsi palkinnokseen hotelliyöpymisen lisäksi saunomista ja kokkauskurssin.

Kirjoituskilpailun palkintolautakuntaan kuuluivat:

Leena Mustonen (pj.), Petri Vartiainen, Kaija Alajuuma, Petri Karjalainen, Ulla Ingalsuo-Laaksonen, Sari Tyynelä. Heistä arviointiin eivät osallistuneet Petri Karjalainen ja Ulla Ingalsuo-Laaksonen.

Kirjoituskilpailuun osallistuneet työt löysivät paremmuusjärjestyksen palkintolautakunnan jäsenten äänestyksen perusteella. Kirjoituskilpailuun osallistui kaksi henkilöä, joista toinen lähetti kaksi kirjoitelmaa Kitkan viisaasta. Kaikki kirjoitukset arvosteltiin, mutta kaksi vain palkittiin osallistujamäärän mukaan. Kilpailun voitti Ebba Ahosen Viis kiloa suolamuikkuja ja toinen oli Paavo Putilan Kitkan viisas vaapun tarina. Viis kiloa suolamuikkuja voitti seuraavin perusteluin: kehuja tuli kalan perkaamiseen liittyvästä osiosta, jossa muikku on konkreettisesti läsnä. Henkilö kansanviisautta, tarinaa vie eteenpäin opetus. Kitkan viisas vaapun tarinasta palkintolautakunta antoi palautetta seuraavasti: mielenkiintoinen rakenneratkaisu, hyvä sisältö, mutta muikulla sivurooli.

Palkinnot olivat:

Molemmissa sarjoissa:

1. palkinto; paikallisia kala- ja ruokatuotteita sisältävä herkkukori, arvo noin 300 €.
2. palkinto; kalastukseen liittyviä tarvikkeita, arvo noin 200 €.
3. palkinto; paikallisia ruokatuotteita, arvo noin 100 €.

Peruskoululaisille palkintoja ei palkintoja jaettu, koska ei ollut osallistujia. Lisäksi kolmas palkinto jätettiin jakamatta, koska arvosteltavia töitä saapui kahdelta henkilöltä, joista yksi lähetti kaksi tuotosta. Projektipäällikkö laati palkintojen mukaan esittelyn hankkeesta ja sen toiminnasta.

Esite-, oheis- ja markkinointimateriaali

Kitkan viisas-esitteen (liite 11) valmistamisessa käytettiin samaa materiaalia kuin kirjassa. Esite julkaistiin ensimmäisenä heinäkuussa 2014 Posion muikkumarkkinoilla. Esitettä jaettiin laajasti hanketoimijoille, sidosryhmille ja tapahtumissa. Se otettiin hyvin vastaan, koska kuvat ja reseptit ovat näyttäviä. Esitteen kannesta tehtiin A3 esite Ruka Nordicin VIP-ruokateltaan, jossa olivat esillä myös Luonnollisesti läheltä -hankkeen yritykset maistiaisten kanssa.

Oheismateriaalina hankkeessa päivitettiin Kitkan viisaalle jo laaditut graafiset ohjeet. Hankemateriaalilla päivitettiin mm. roll-up, A4 esite, juliste, hyllykyltti, lehti-ilmoituspohja, toritakuutodistus, kalastajakortti, koulutustodistukset (liite 12). Tarpeelliseksi katsottiin myös Kitkan viisas-nettisivujen päivitys ja facebookisivut sekä päivityksen opastus kalastajille, jotta päivitys tapahtuisi myös hankkeen jälkeen. Opastusta tarjottiin kaikille, ja paikalle saapui 5 henkilöä. Näitä sivustoja käytettiin myös hankkeen tiedotukseen. Kitkan viisas internetsivuilta löytyvät myös kalastajakortit tarinoineen, kilpailujen tulokset ja muutamia näyttökuvia. Keskeisessä roolissa on itse Kitkan viisas ja sen tietoisuus. Graafisia ohjeita ei laitettu vapaasti ladattavaksi internetsivuille vaan jaettiin sähköpostitse hankkeeseen osallistuneille yrityksille väärinkäytösten välttämiseksi.

Hankkeessa painettiin esitteiden lisäksi roll-uppeja, hyllykylttejä ja julisteita. Hankemateriaalista koottiin myös A4 seinäkalenteri (liite 13) vahvistamaan Kitkan viisaan brändiä. Kalenteria jaettiin hankkeen sidosryhmille.

Hankkeen aikana haettiin muikkutuotteille näkyvyyttä myös suunnittelemalla tuotelahjapakkaus. Tuotelahjapakkauksia painettiin koe-erä. Tuotoksena olivat pakkauspussukka muikkupurkeille sekä thermokassi muille kuin säilykkeille.

Oheismateriaaliksi tapahtumiin hankittiin Kitkan viisas-, ym. logoilla varustettuja esiliinoja ja kaitaliinoja yhtenäisen brändin vahvistamiseksi. Tapahtumien varusteita hankittiin myös yhdessä Luonnollisesti läheltä -hankkeen kanssa, koska yhteistyö oli sujuvaa ja päällekkäisiä toimenpiteitä haluttiin välttää. Tapahtumiin osallistuttiin yhteisyydessä koska hankkeissa oli mukana samoja lähiruokayrityksiä.

Kuvia asettelusta Ruka Nordicissa 2014 ja Hyvän olon messuilla 2015.

4.1.5 Tapahtumat ja tiedottaminen

Kitkan viisas on ollut hankkeen toteuttamisaikana esillä erilaisissa tapahtumissa ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tapahtumia:

- 26.11.2013 EU:n nimisuojuustuote-seminaari, Helsinki, Ruralia instituutti
- 6.2.2014 Hankintakoulutus, Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopisto
- 20.2.2014 Syökö nää lähiruokaa -seminaari, Oulu
- 11.3.2014 Lähiruokaa ja matkailua -seminaari, Kuusamo
- 27.4.2014 Kansallinen veteraanipäivä, Kuusamo, työpanos
- 21.5.2014 Valtakunnallinen kalastuspäivä, Käylä, hanke + Martat
- 23.6.2014 Naturpolis Oy:n hallituksen kokouksessa hanke-esittely
- 2.7.2014 Posion muikkumarkkinat, esitteen jakelun aloitus
- 14.8.2014 Venetsialaiset, Kuusamo, työpanos
- 28.11.2014 Kuusamon villiruokaviikon avajais-seminaari sekä Ruka Nordic tapahtuman villiruokamaistiaisten järjestely, jossa Kitkan viisas- esillä ja tuotekehityskoulutusyritykset
- 28.11.–5.12.2014 Kitkan viisas -muikku ruokalistalla Kuusamon kaupungin villiruokaviikon menussa
- 19.–22.12.2014 Farnetin messuille kuvattiin Kuusamossa Kitkan viisas-hankkeen toimenpiteitä esimerkkihankkeena
- 2.-3.3.2015 Farnet näyttely, Sailing towards 2020, Bryssel, peliesittely ja videonäytös
- 11.3.2015 Villiruokamaistiaiset Luonnollisesti läheltä -hankkeen järjestämänä, mutta esillä myös Kitkan Viisas-hankkeeseen osallistuvien tuotekehityskoulutusyritysten muikkumaistiaisia
- 30.3.2015 Tastes of Europe China campaign, MMM, Nimisuojuustuotteiden menekinedistämiskampanja, hankemateriaalin ja kuvien lähetys
- 26.4.2015 Hyvän olon messut–villiinny luonnosta, hanke-esittely
- 20.5.2015 Valtakunnallinen kalastuspäivä, Kuusamon keskusta, hanke + Martat

Koulutuksiin liittyvät:

- 2014–2015 Kitkan viisas-aiheiset kokouskurssit, 10 kertaa ja 102 henkilöä
- 22.5.2014 Kitkan Viisas – yhdessä enemmän -seminaari, aloitusseminaari kaikille sidosryhmille, liittyen Kitkan viisas tuotekehityskoulutuksiin
- 21.3.2015 Pistoletto - Suomen pohjoinen ulottuvuus vierailu (Italia), esillä Kitkan viisas-tarinat, tuotekehitys-koulutusyritykset koemarkkinoivat uusia tuotteitaan ja tekivät tunnetuksi Kitkan Viisasta, kansainvälinen ulottuvuus
- 29.3.2015 Ranskalaisten Gourmet ja Michelin -kokkien tutustumismatka Suomeen, tuotekehityskoulutus-yritykset koemarkkinoivat tuotteitaan ja tekevät tunnetuksi Kitkan Viisasta, kansainvälinen ulottuvuus

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

13.6.2015 Haukihulinoissa tuotekehityskoulutusten yritykset maistattivat tuotteitaan paikallisille (kuusamolaisille)

Hankkeen toiminnasta ja tapahtumista on tiedotettu koko hankkeen ajan Naturpoliksen internet-sivuilla ja facebook-sivuilla. Kuusamo Region uutiskirjeessä on tiedotettu myös hankkeen tapahtumista. Tiedotusta on tehty myös paikallisten ja maakunnallisen lehtien kautta sekä paikallisen radiokanavan ja maakunnallisen radiokanavan kautta. Tiedotteita on lähetetty aktiivisesti myös sähköpostilla ja Ruka Kuusamon Matkailuyhdistys on välittänyt tiedotteita jäsenyrityksilleen.

Tiedotukseen liittyvät dokumentit löytyvät liitteestä 14.

Tiedotusta:

16.1.2014 Lehdistötiedote

17.1.2014 Juttu Netti Kalevassa

20.1.2014 Radiossa hankkeesta, Yle Oulu

22.1.2014 Haastattelu, Yle Oulu

23.1.2014 Lehtijuttu Koillismaan Uutiset

27.1.2014 Haastattelun lähetys Radiosta, Yle Oulu

28.1.2014 Haastattelun lähetys Radiosta, Yle Lappi

28.1.2014 Juttu Ylen uutisten nettisivuilla

28.1.2014 Lehtijuttu Koillissanomat

11.3.2014 Hanketiivistelmä esillä Lähiruokaa ja matkailua seminaarissa

2.4.2014 Lehtijuttu muikun pyytäjistä Koillissanomat

23.4.2014 Lehdistötiedote, Kansallinen veteraanipäivä

24.4.2014 Lehti-ilmoitus Kansallisesta veteraanipäivästä, Koillissanomat, Koillismaan uutiset

13.5.2014 Lehtijuttu Lapin Kansa

15.5.2014 Lehtijuttu Koillismaan Uutiset

15.5.2014 Seminaari-ilmoitus Koillismaan Uutiset (Kitkan Viisas -yhdessä enemmän)

19.5.2014 Seminaari-ilmoitus Koillissanomat

22.5.2014 Haastattelujen lähetys radiosta suorana seminaarista, Yle Oulu

22.5.2014 Lehtijuttu Koillissanomat

23.5.2014 Lehtijuttu Koillissanomat

12.6.2014 Lehtijuttu Koillismaan Uutiset

17.7.2014 ja 24.7.2014 Lehti-ilmoitus, koulutukset, Koillissanomat, Keramiikkaliite, täyspeitto-jakelu Koillismaalla

14.8.2014 Lehti-ilmoitus, Venetsialaiset

28.8.2014 Kuusamo Region uutiskirje

31.8.2014 Lehtijuttu Koillismaan Uutiset

5.9.2014 Lehtijuttu Koillissanomat, Yrittäjä liite

13.11. ja 21.11.2014 Tiedote kalastajakoulutuksista koteihin ja kalasatamiin

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

19.11.2014 Kutsu lehdistötiedotustilaisuuteen
20.11.2014 Tiedote medialle kilpailuista, sekä uutiskirjeeseen ja Ruka Kuusamo matkailuyhdistykselle
21.11.2014 Lehtijuttu Koillissanomat
24.11. ja 16.12.2014 Sähköpostitiedote kouluille, kirjoituskilpailu
25.11.2014 Lehdistötiedote
25.11.2014 Lehti-ilmoitus Koillissanomat
25.11.2014 Radiohaastattelu kuului Yle Oulu radiossa kolme kertaa ja juttu nettisivuilla
26.11.2014 Lehtijuttu Koillissanomat
27.11.2014 Lehti-ilmoitus Koillismaan Uutiset
27.11.2014 Lehtijuttu Koillismaan Uutiset
11.2014 Lehtijuttu Farnet Newsletter
12.12.2014 Tiedote kilpailujen jatkoajasta medialle
16.12.2014 Lehtijuttu Koillissanomat
17.12.2014 Juttu pelistä Kuusamo Region uutiskirje
18.12.2014 Lehtijuttu Koillismaan Uutiset
23.12.2014 Lehtijuttu Kaleva
30.1.2015 Lehtijuttu Koillissanomat
24.2.2015 Tiedote kilpailujen jatkosta medialle
25.2.2015 Tiedote videosta ja pelistä Brysselissä medialle
25.2.2015 Lehtijuttu Koillissanomat
26.2.2015 Lehtijuttu Koillismaan Uutiset
27.2.2015 Lehtijuttu Koillissanomat
2.3.2015 Youtube video Kitkan Viisaasta (Farnet, Sailing towards 2020)
5.3.2015 Nettijuttu Koillissanomat
31.3.2015 Lehtijuttu Koillissanomat
31.3.2015 Lehtijuttu Kaleva
31.3.2015 Televisiojuttu Yle Pohjois-Suomen uutiset
3.3.2015 Radiohaastattelu Ohjausryhmän jäseneltä Sailing towards 2020 näyttelystä
7.5.2015 Lehtijuttu Koillissanomat
8.5.2015 Pääkirjoitus Koillissanomat
13.5.2015 Lehti-ilmoitus ja juttu Koillismaan Uutiset
20.5.2015 Tiedote medialle Valtakunnallisesta kalastuspäivästä
20.5.2015 Radiojuttua kalastuspäivästä Yle Oulu
21.5.2015 Lehtijuttu Koillissanomat
21.5.2015 Lehtijuttu Koillismaan Uutiset
25.5.2015 Pääkirjoitus Koillissanomat
29.5.–4.9.2015 Lehtijuttu Matkailulehti Tunturi
Toukokuu 2015 Saatetiedote kirjasta ja kirja medialle, saatekirje yhteistyökumppaneille

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

3.6.2015 Radiohaastattelu kirjasta Radio Kajaus

11.6.2015 Lehti-ilmoitus Koillismaan Uutiset

17.6.2015 Lehtijuttu Koillismaan Uutiset

14.10.2015 Tiedote medialle Päättäneellä Kitkan Viisas -hankkeella hyviin tuloksiin

15.10.2015 Lehtijuttu Kitkan Viisas -hanke päätökseen Koillissanomat

21.10.2015 Lehtijuttu Päättäneellä Kitkan Viisas -hankkeella hyviin tuloksiin Koillismaan Uutiset

Nimisuojaohje sidosryhmille markkinointimateriaalin mukaan.

Kitkan viisaan ja pelin esittely Brysselissä.

4.2 Aikataulu

Hankkeen alkuperäinen toteutusaikataulu oli 27.6.2013 – 30.6.2015. Hanke käynnistyi varsinaisesti kuitenkin vasta 26.11.2013, kun projektipäällikkö aloitti työt. Hankkeelle haettiin hankesuunnitelman ja hankeajan muutos. Hankkeen toteutusajalle haettiin jatkoaikaa, koska hanke pääsi käynnistymään myöhässä. Hanke myös työllisti projektipäällikköä ja projektisihteeriä enemmän kuin oli alun perin suunniteltu. Tämän vuoksi ostopalveluista siirrettiin varoja palkkoihin. Hankkeen uusi toteutusaika oli 30.9.2015 saakka. Projektipäällikkö työskenteli 31.7.2015 saakka.

4.3 Resurssit toteutuksen organisaatio

Hankkeen vastuullinen toteuttaja oli Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy, jossa hankkeen toteutuksesta vastasi projektipäällikkö Sanna-Mari Kynkäänneemi. Projektisihteerinä toimi Kirsti Pitkänen. Projektipäällikkö ja projektisihteerit tekivät töitä hankkeelle osa-aikaisesti sekä täyspäiväisesti erillisen työaikakirjanpidon mukaisesti.

4.4 Kustannukset ja rahoitus

Hankkeelle myönnettiin rahoitusta Suomen elinkeinokalatalouden toimintaohjelmasta 2007–2013. Toimintalinjana oli Kainuu – Koillismaa kalatalousryhmä, Oulujärvi Leader, toimenpide nro 4. Vastuuviranomaisena toimi Kainuun ELY-keskus vuoden 2014 loppuun saakka ja Lapin ELY-keskus 2015 alkaen. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 225 805 €, josta omarahoitusosuus oli 8000 €. Omarahoitusosuus sisälsi 2000 euron edestä talkootunteina kalapelin kehitystyötä. Budjetti ja kustannusten toteuma on esitetty taulukossa 1. Hankkeen kirjanpidosta on vastannut Kuusamon kaupunki Naturpolis Oy:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Taulukko 1. Budjetin toteuma.

Kustannukset	Budjetti €	%	Kustannukset €	%
Palkat	70 070,00	31,0	66 015,13	94,2
Ostopalvelut ja palkkiot	144 315,00	63,9	130 714,61	90,6
Matkakulut	2 000,00	0,9	1 342,87	67,1
Muut kustannukset	7 420,00	3,3	6 099,39	82,2
Oma työ	2 000,00	0,9	1 600,00	80,0
Yhteensä	225 805,00	100	205 772,00	91,1

Rahoitus	Budjetti €	%	Toteuma €	%
Kalaleader-avustus, EU-osuus 41,48 %	93 656,15	41,48	85 349,70	91,1
Kalaleader-avustus, valtion osuus 54,98 %	124 148,85	54,98	113 135,77	91,1
Yksityinen rahoitus	8 000	3,54	7 286,53	91,1
Yhteensä	225 805	100,00	205 772,00	91,1

4.5 Raportointi ja seuranta

Hankkeelle asetettiin ohjausryhmä, joka kokoontui noin kuukauden välein. Ohjausryhmään nimettiin asiantuntijaksi rahoittajaviranomaisen edustajat Kainuun ELY-keskuksesta. Myös Kalaleaderilla oli ohjausryhmässä edustaja. Ohjausryhmän kokouksista pidettiin pöytäkirjaa. Pöytäkirjat allekirjoitettiin ohjausryhmän puheenjohtajan ja sihteerin (hankkeen projektipäällikkö) toimesta. Allekirjoitetut pöytäkirjat ovat loppuraportin liitteenä (liite 15). Hankkeen etenemisestä raportoitui kuukausittain Naturpolioksen hallitukselle sekä seudulliselle kehittämistyöryhmälle vastuualueraportoinnin yhteydessä. Hankkeen aikana laadittiin kolme maksatushakemusta toteutuneista kuluista.

5. Yhteistyökumppanit

Hankkeen yhteistyökumppaneita olivat Koillismaan Luonnonkala Oy, Kuusamon kalatalo, Kuusamon peruskoulu, Kuusamon kaupunki, Kuusamon Kalajaloste, Kitkan Herkku, Petäjälammen Herkku, Ruka Safaris, Ruka 911, Vihermaa Holiday Oy, Palosaaren Poro- ja kalastustila, Koillis-Suomen Aikuiskoulutus Oy, Koneyhtymä Vesa ja Jouni Määttä (Rukan Salonki), Ateria ja pitopalvelu Vivante (Ravintola Talonpöytä), Isokenkäisten Klubi, Koillismaan Osuuskauppa, Ravintola Hotku, ECM Economic And Marketing, Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki, Ruka Kuusamo Matkailu Ry, Posion Matkailuneuvonta, ProAgria Oulun kalatalouskeskus, Kuusamon kylien yhteisten vesialueiden kalastuskunta, Työ- ja elinkeinotoimisto Kuusamo ja kalastajat.

Palkintoja kilpailuihin lahjoittivat Ruka Safaris, Rukapalvelu, Ruka Tonttu, Tundra Ceramics & Gastronomy sekä Koillismaan Luonnonkala.

Hankkeen ohjausryhmässä olivat edustajat seuraavista organisaatioista/yrityksistä: Koillismaan Luonnonkala, Seudullinen kehittämisyöryhmä, Kuusamon kaupungin nuorisotoimi, Kitkan Herkku, Ruka-Kuusamo Matkailu, Koillismaan keittiömestarit ja ProAgria Oulun Kalatalouskeskus. Kirjan toimitusneuvosto koostui ohjausryhmän jäsenistä ja asiantuntija-jäsenistä.

Naturpoliksen hankkeista tehtiin yhteistyötä Luonnollisesti läheltä-, Luonnosta elinvoimaa kaupunkikeskustan kehittämiseen-, sekä Elintarvikkeista ja luonnosta elinvoimaa Koillismaalle - hankkeiden kanssa. Yhteistyötä tehtiin erilaisten tapahtumien järjestelyissä: Venetsialaiset, Villiruokaviikko Kuusamossa, Ruka Nordic 2014 VIP-ruokateltilä lähiruokamaistiaiset, Hyvän olon messut 2015, Valtakunnalliset kalastuksen päivät 2014 ja 2015. Tapahtumissa oli mukana paikallisia yrityksiä.

Projektipäällikkö osallistui 26.11.2013 Nimisuojausta Suomessa ja Euroopassa seminaariin. Tilaisuuden järjesti Helsingin yliopisto/Ruralia Instituutti, jonka kanssa tehtiin yhteistyötä nimisuojaohjeiden laatimisessa. Ruralia instituutin nimisuojaohjauksen hankkeelle toimitettiin myös Kitkan Viisas-materiaalia.

Euroopan komission kalatalousjärjestöjen katto-organisaatio FARNET valitsi yllättäen Kitkan Viisas-hankkeen ja Kitkan Legendat pelin esimerkkihankkeeksi ja -toimenpiteeksi. Joulukuussa 2014 saapui Kuusamoon kuvausryhmä tekemään kuvaukset hankkeesta (P.A.U. Education, liite 16, ilmoitus videosta). Video löytyy linkistä: <https://www.youtube.com/watch?v=LEp3ldtzVPA>

Paikallislehtien kanssa tehtiin yhteistyötä hankkeessa järjestettyihin tapahtumiin liittyvän tiedottamisen ja muuhun hankkeeseen liittyvän tiedottamisen suhteen. Paikallislehdet myös kirjoittivat ahkerasti juttuja hankkeesta. Muita aiheesta kiinnostuneita olivat Lapin Kansa, Kaleva, Yle Oulu Radio.

6. Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Hankkeen tavoitteena oli yleishyödyllinen maineen nostatus, Kitkan viisaan ja kalastusperinteen tunnetuksi tekeminen ja tätä kautta myös muikun menekin ja markkinahinnan nostaminen.

Hankkeen tapahtumista tiedotettiin ahkerasti ja hanke oli toteutusaikana esillä mediassa tasaisin väliajoin. Kaikki hankesuunnitelmassa mainitut sidosryhmät tavoitettiin ja palaute eri toimenpiteistä oli hyvää. Kitkan viisas brändiä vahvistettiin hankkeessa tuotetun materiaalin ja toteutettujen toimenpiteiden avulla. Yhtenäinen Kitkan viisaan näkyvyys etenkin kalastajien ja jalostajien osalta tuo tulosta pitkällä aikavälillä. Hankkeen saavuttamia tuloksia näkyvyyden suhteen on vaikea vielä mitata, koska hankemateriaali saavuttaa sidosryhmien kautta kohderyhmiä myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Tulokset toimenpiteittäin

Kalastajat: Koulutuksiin saatiin mukaan noin 90 % muikkusaaliista pyytävistä kalastajista (haastattelu, Juha Korhonen). Koulutuksien avulla tietoisuus lisääntyi seuraavista osa-alueista: alkutuottajan yleinen hygienia, alkutuotteen käsittelyketju vaiheineen pyydyksestä asiakkaalle kyseisessä satamassa, alkutuotteen käsittelyn heikot lenkit, omavalvonta ja alkutuottajan vastuu, "Kitkan viisas"-alkutuote, laatuvaatimukset EU:n alkuperänimisuojatulle "Kitkan viisas"-alkutuotteelle, "Kitkan viisas"-brändin käyttö ja merkitys markkinoinnissa. Lisäksi koulutuksissa oli esillä jo tuotettua Kitkan viisas-markkinointimateriaalia, jonka käyttöön sai neuvoja ja mahdollisuuden tilata aineistoa. Esimerkkinä oli myös kalankäsittelijän sopiva pukeutuminen kalankäsittelyssä ja myynnissä, sekä siisti ja hygieeninen suoramyyntipiste. Yhtenäisen ilmeen toteutumiseksi osallistuneille kalastajille tilattiin Kitkan viisas-logolla varustetut kalankäsittelyessut ja hihansuojat sekä päähine, soft shell-takit, pipot, kangasessut, t-paidat ja pöytäliinat. Markkinointimateriaalia oli mahdollisuus tilata säänkestävänä kylttinä ja A4 pöytästandinä. Lisäksi kaikilla halukkailla oli mahdollisuus kalastajakorttiin. Kalastajakortit ovat esillä Kitkan viisas-nettisivuilla ja näin kalastajien tarinat saavuttavat myös kuluttajat.

Kaupan, ravintola-alan ja matkailualan ammattilaiset: Koulutusten aloitusseminaariin (Kitkan Viisas - yhdessä enemmän) osallistui monipuolisesti eri alojen edustajia (jalostajia, kaupan, ravintola- ja matkailualan ammattilaisia, kalastajia sekä muita kiinnostuneita). Ryhmätöissä mietittiin ja ideoitiin Kitkan viisaan näkyvyyttä ja tuotekehityspotentiaalia. Kokkauskurssit saavuttivat tavoitellut 100 henkilöä. Koulutuksissa jaettiin hankemateriaalia ja eri alojen sidosryhmät kohtasivat toisensa. Tuotteistamisen ajatuksista käytiin keskustelua ja vaihdettiin ajatuksia. Palaute koulutuksista oli hyvää ja työskentelytapa todettiin tehokkaaksi. Sidosryhmien tietoisuus Kitkan viisaasta, ruuanlaittomahdollisuuksista ja vuodenajankierrosta lisääntyi.

Jalostajat: Tuotekehityskoulutuksissa huomioitiin seminaarissa ja kokkauskursseilla syntyneet ideat ja ajatukset. Uusina tuotteina koulutuksissa syntyi chilimarinadi muikku, shricacha

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

täyssäilykemuikku, inkiväärimarinadimuikku, sinappimarinadimuikku ja sinappitäyssäilykemuikku. Valmiiksi tuotteiksi ei vielä saatu makkaraa, kebabia ja massaa. Kaikille koulutuksiin osallistuneille jaettiin hankemateriaalia. Koemarkkinointitapahtumissa saavutettiin paikallinen ja kansainvälinen ulottuvuus.

Paikalliset lapset ja nuoret: Nuortentapahtumia järjestettiin kevään 2014 ja kevään 2015 aikana 12 kappaletta. Valtakunnallisia kalastuspäiviä oli hanke aikana kaksi kappaletta (21.5.2014 ja 20.5.2015), joihin kutsuttiin peruskouluja vuorotellen. Nilon ja Rukan yläkouluilla Martat olivat opastamassa Kitkan viisaan käsittelyä ja ruuaksi valmistamista kymmenellä kotitaloustunnilla. Yhteensä Kitkan viisas-tietoutta hankkeen aikana sai noin 657 peruskoululaista. Palaute oppilailta opettajien kautta oli erittäin positiivista.

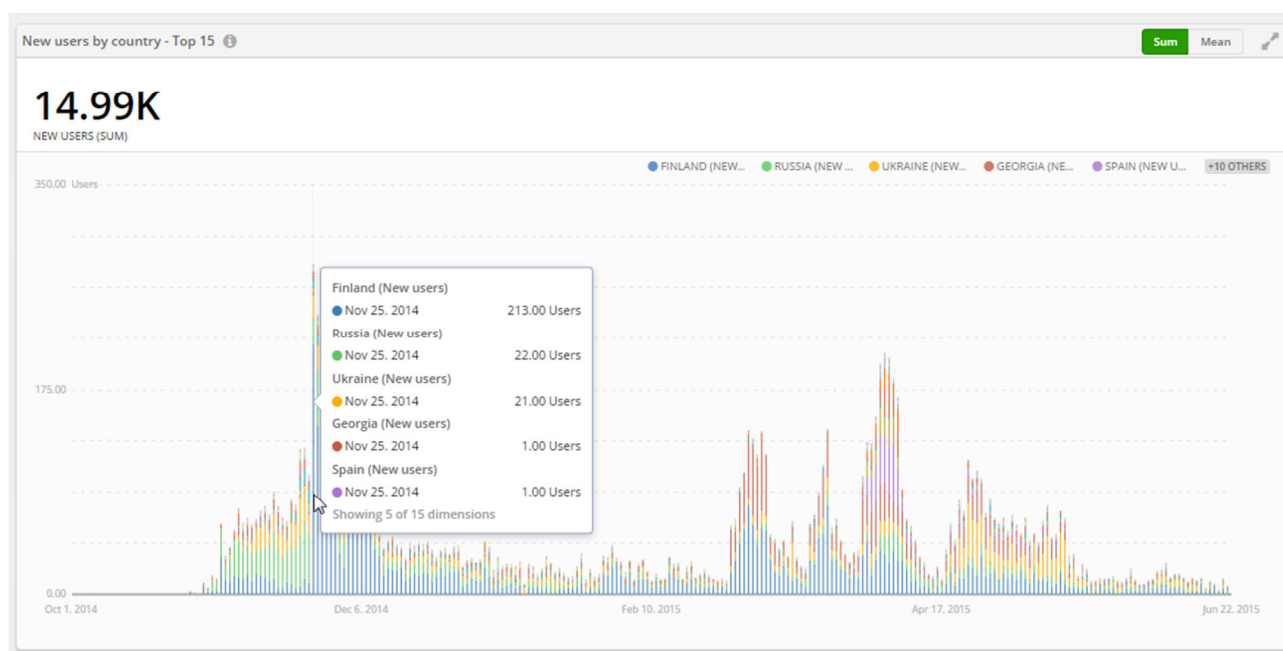
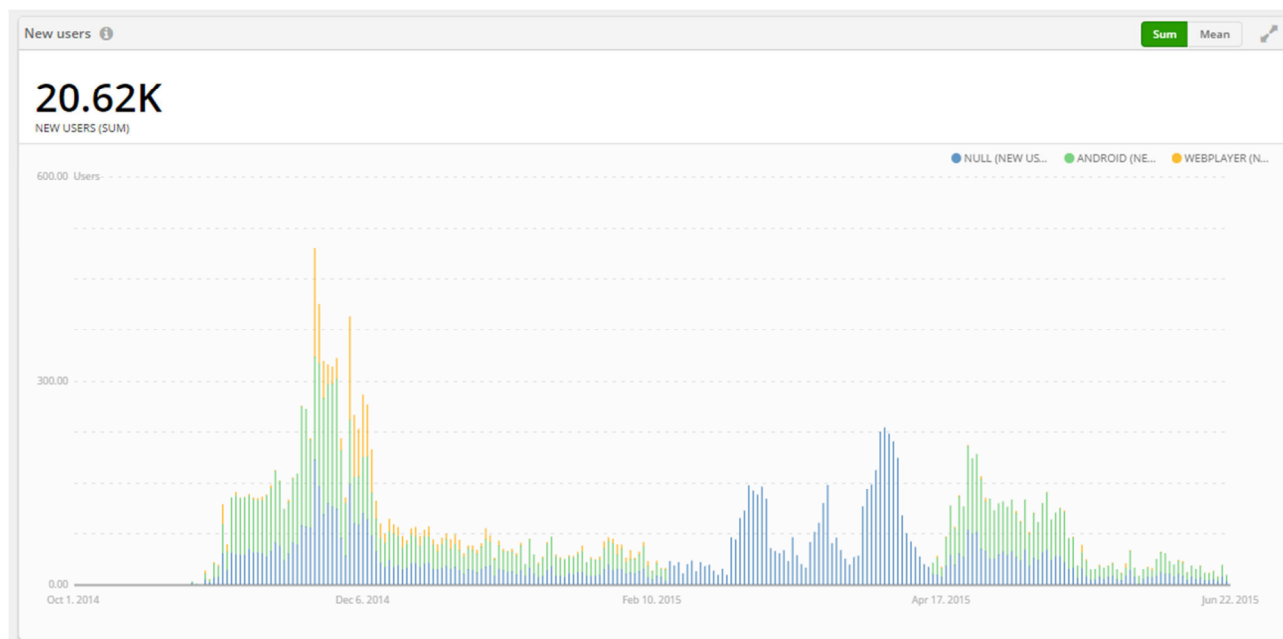
Kirja: Kirjoja painettiin kovakantisena lahjakirjana ja pehmeäkantisena kirjasena. Kirjoissa on käännökset venäjäksi ja englanniksi ja se julkaistiin toukokuussa 2015. Kirjoja jaettiin Koillismaan alueen hotelleihin ja muihin majoituskohteisiin, infopisteisiin, kirjastoihin, virastoihin, oppilaitoksiin, ruokapaikkoihin, julkisiin tiloihin, yrityksiin ja tapahtumiin (Haukihulinat Kuusamo, Muikkumarkkinat Posio, Rukapalvelun kansanparannuspäivät). Kovakantisia varastoitiin jonkin verran tulevia seminaareja ym. kutsuvierastapahtumia, kilpailuja ja vierailijoita varten. Kirjat tulevat saavuttamaan matkailijoiden kautta paljon lukijoita. Kirjan raikasta ilmettä on pidetty hyvänä imagon nostattajana.

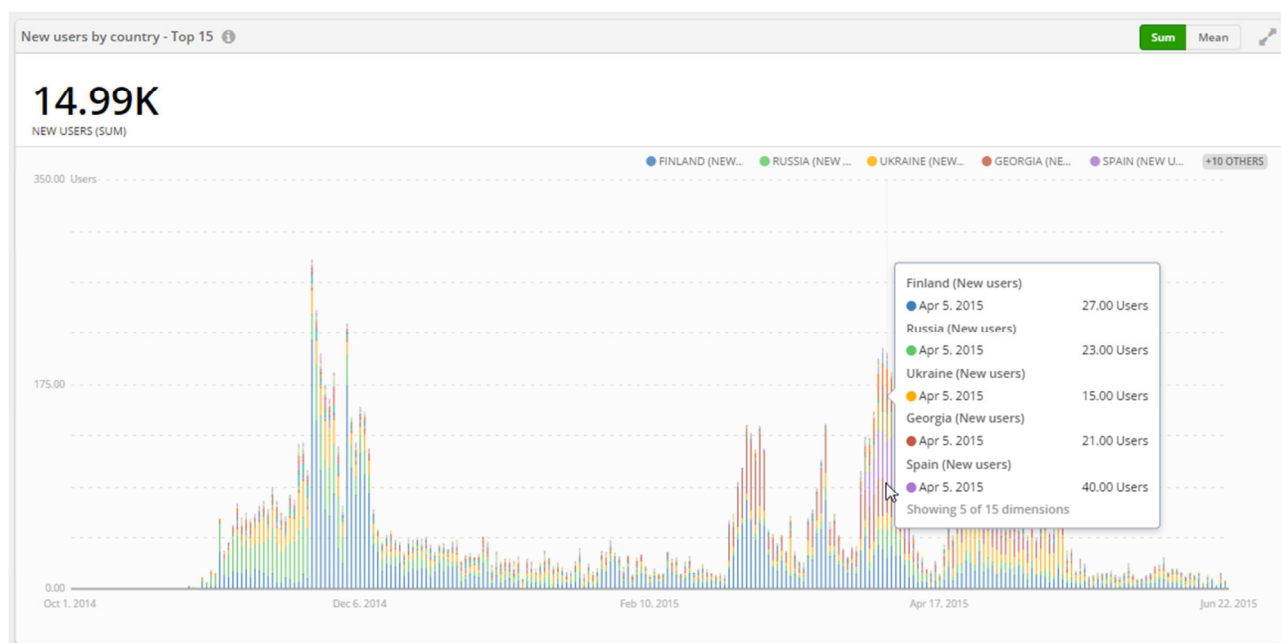
Peli, Kitkan Lgendat: Pelin nimeksi muotoutui Kitkan Legendat ja pelistä kehiteltiin myös kieliversiot englanniksi ja venäjäksi. Pelin pyörittämiseksi piti pelille perustaa kotisivu, jotta se ei kuormittaisi isäntäsivua liikaa, esimerkiksi jos peli olisi linkitetty suoraan Naturpolis Oy:n nettisivuille, olisi nettisivujen toiminta voinut hidastua. Pelistä kehiteltiin myös mobiiliversiot android-käyttöjärjestelmälle sekä iOS- ja Windows Phone käyttöjärjestelmille. Peli sai kansainvälistä näkyvyyttä Farnetin Sailing towards 2020 näyttelyssä (Bryssel 2.-3.3.2015). Peli on suunniteltu siten, että pelaaja tutustuu ammattikalastajan elämään ja voi kehittää yritys-toimintaansa myymällä ja jalostamalla kalaa. Samalla pelaaja saa tietoisuutta Kitkan viisaasta, kalojen elinympäristöstä ja lajintunnistuksesta.

Alla pelin statistiikkaa.

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

Statistiikka vaatii pientä avaamista. Statistiikkapalvelussa olleen ongelman vuoksi vuoden 2015 helmikuulta huhtikuulle on ajanjakso, jonka aikana palvelu ei ole tallentanut tietoa pelin versiosta. Tämä tarkoittaa ettei voitu eritellä onko peliä pelattu selaimessa vai mobiilissa. Lisäksi nämä ”anonyymit” pelaajat puuttuvat kokonaan esim. maakohtaisista tilastoista, jonka vuoksi niissä kokonaispelaajamäärä näyttää pienemmältä. Jakauman voidaan kuitenkin olettaa olevan sama.

Statistiikan mukaan suurimmat latauspiikit ovat olleet odotetusti pelin julkaisun yhteydessä ja Sailing 2020-tapahtuman jälkeen. Tapahtuma toimi erinomaisena ”mainoskampanjana”, sillä myös pelaajakirjo on ollut sen jälkeen kansainvälisempi. Statistiikassa ei näy iOS- ja Windows Phone – mobiililajajennusten vaikutukset. Käyttäjien palaute alla on ollut positiivista.

★★★★★

Galaxy S3 Mini (golden)

Tomi Pirkola on Jun 21, 2015 at 11:08 PM

[Auto-translated from Finnish](#)

Good game [Hide original review](#)

[Original review](#)

Hyvä peli

[Reply to this review](#)

★★★★★

Galaxy Core Plus (cs02)

Riku Karjalainen on Jun 20, 2015 at 8:19 PM

[Auto-translated from Finnish](#)

Great Time could be longer and you become more stuff [Hide original review](#)

[Original review](#)

Loistava Aika vois olla pidempi ja vois tulla enemmän tavaraa

[Reply to this review](#)

★★★★★

App version 1.4
Galaxy Ace3 (logan)

Julie Doremi on Jun 17, 2015 at 10:01 PM

[Auto-translated from Indonesian](#)

I love Steady [Hide original review](#)

[Original review](#)

Saya suka Mantap

[Reply to this review](#)

★★★★★

App version 1.4
L70 (w5ds)

Николай Отпущенников on Jun 15, 2015 at 3:38 PM

[Auto-translated from Russian](#)

I was playing and I really liked, so decided to play again! !! Waters and more opportunity to fish from the shore. Wish mine, and play the best of the best! !! [Show original review](#)

[Reply to this review](#)

★★★★★

App version 1.4
A1000L (A1000LF)

User User on Jun 15, 2015 at 11:14 AM

[Auto-translated from Ukrainian](#)

Download it very fond of [Show original review](#)

[Reply to this review](#)

★★★★★

App version 1.4
Tornado (Tornado)

Артем Бобров on Jun 10, 2015 at 9:52 PM

[Auto-translated from Russian](#)

The game is generally quite good, but without a card to play hard in the game a huge potential, and developers do not do anything [Show original review](#)

[Reply to this review](#)

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

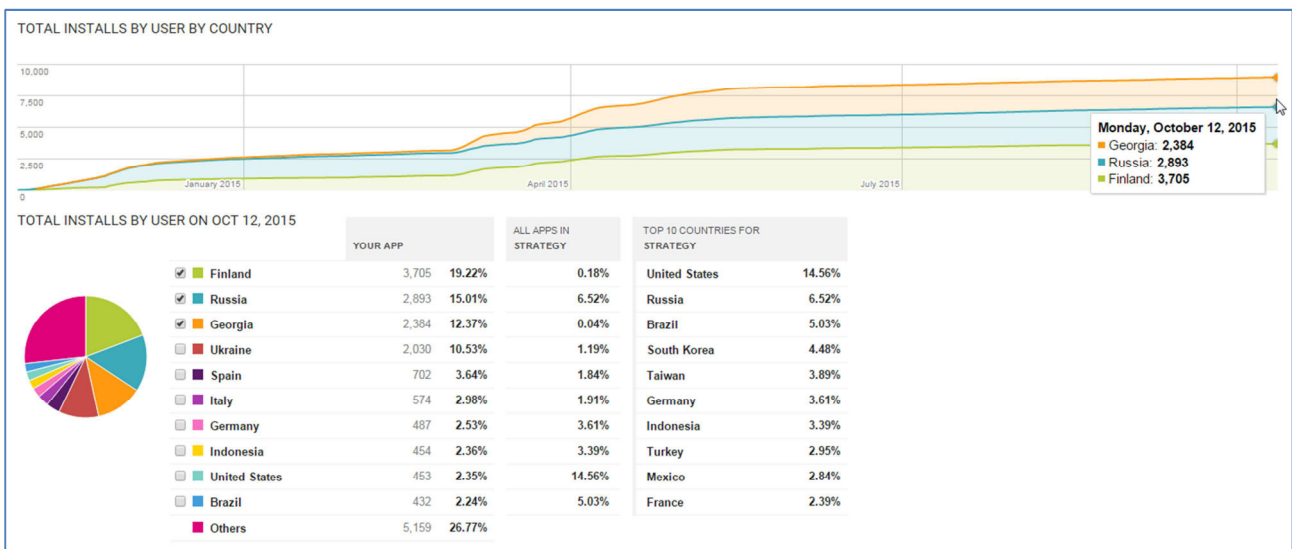
12.10.2015 statistiikat:

Android:

Latauksia 31.10.2014–12.10.2015 yhteensä 19 273 kpl. Pelillä on eniten latauksia Suomessa (3705, 19.22 %), Venäjällä (2893, 15.01%) ja hieman yllättäen Georgiassa (2384, 12.37%).

Android-lataukset 31.10.2014-12.10.2015

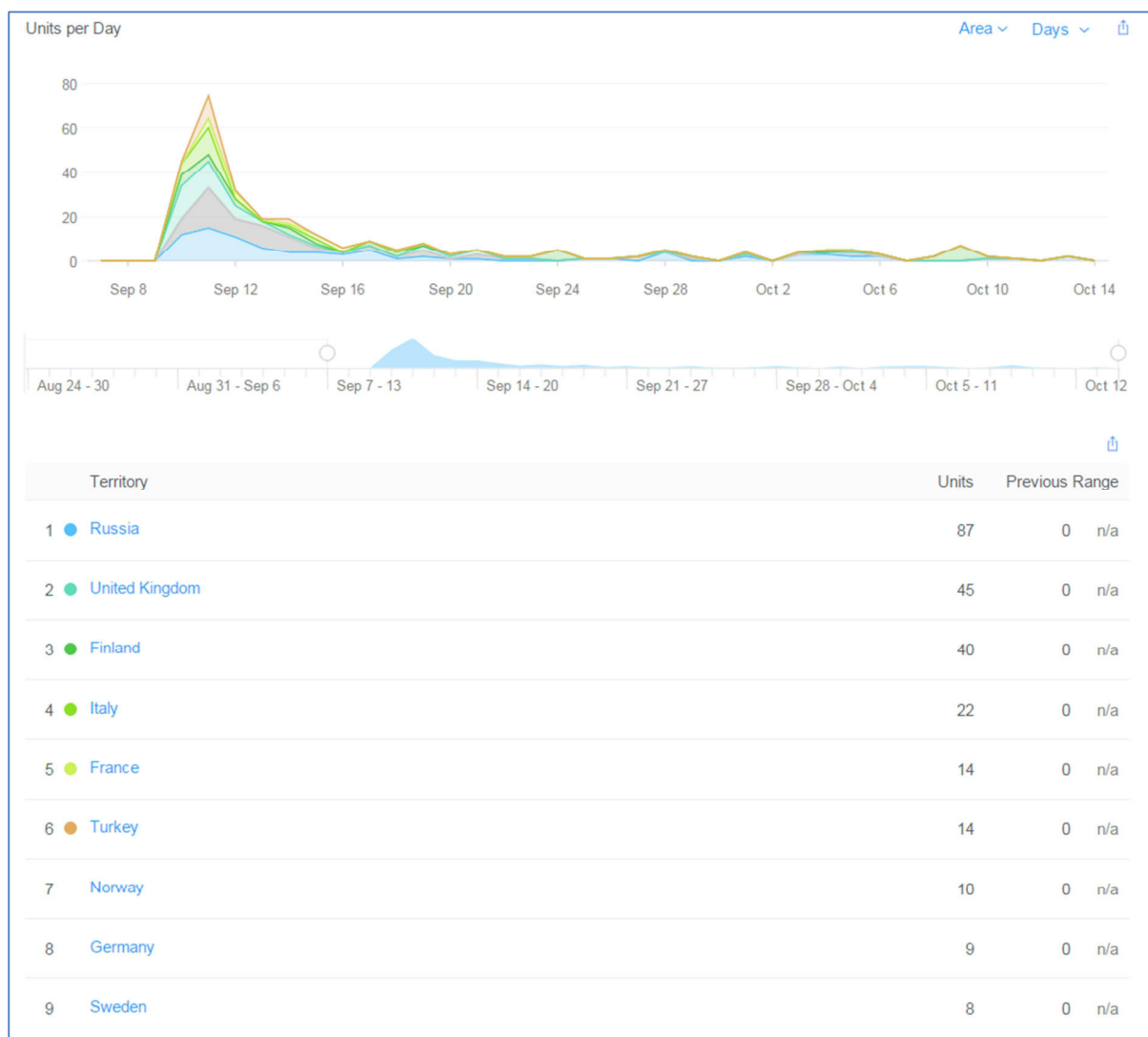
Android-lataukset kansallisuuksittain 31.10.2014-12.10.2015

iOS:

Peli julkaistiin Applen laadunvarmistusjakson jälkeen iOS:lle 9.9.2015 ja latauksia oli kertynyt 12.10.2015 mennessä 450 kpl. Latausten pieni määrä suhteessa Androidiin on johtunut mainonnan puutteesta, jolloin myöskään puskaradioa ei ole saatu liikkeelle. Pelin otollisimman kohdeyleisön oletetaan myös sijoittuvan enemmän Android-laitteille. iOS-version lataukset ovat keskittyneet muuta versioita enemmän läntiseen Eurooppaan, mikä johtuu ennen kaikkea laitteiden suurista markkinaosuuksista lännessä. Statistiikan mukaan peliä pelataan yhtä aktiivisesti puhelin- ja tablettialustoilla.

Kitkan Viisas -hanke

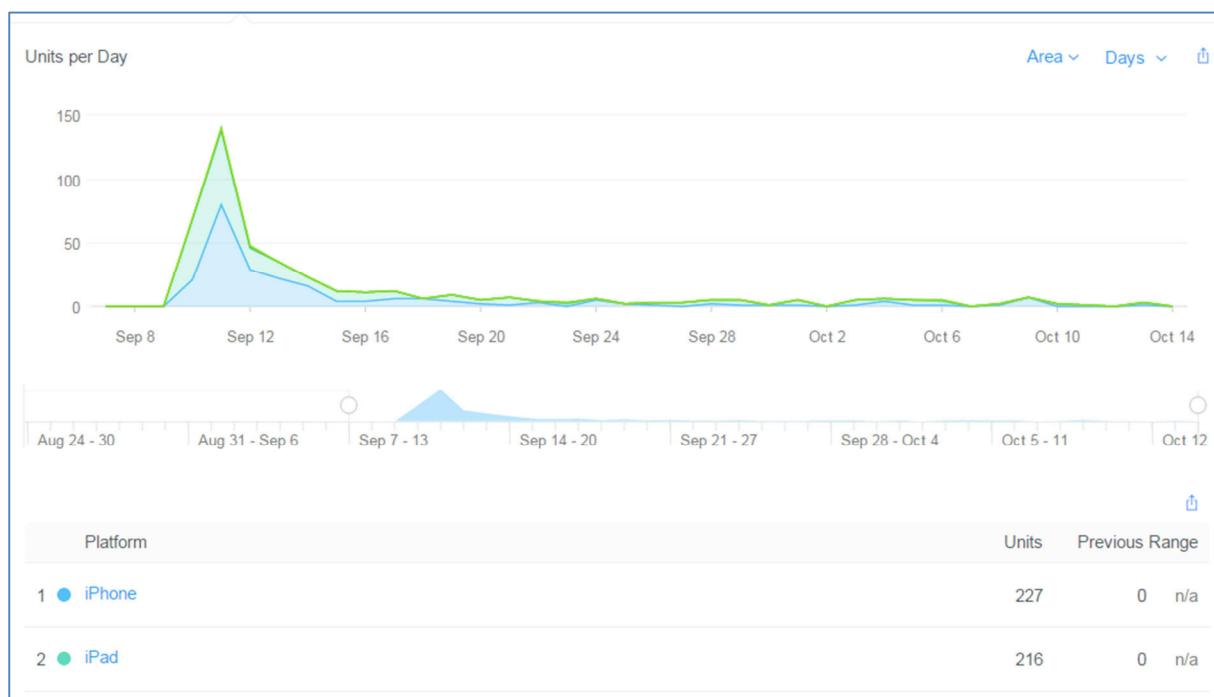
Loppuraportti

iOS-lataukset maakohtaisesti.

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

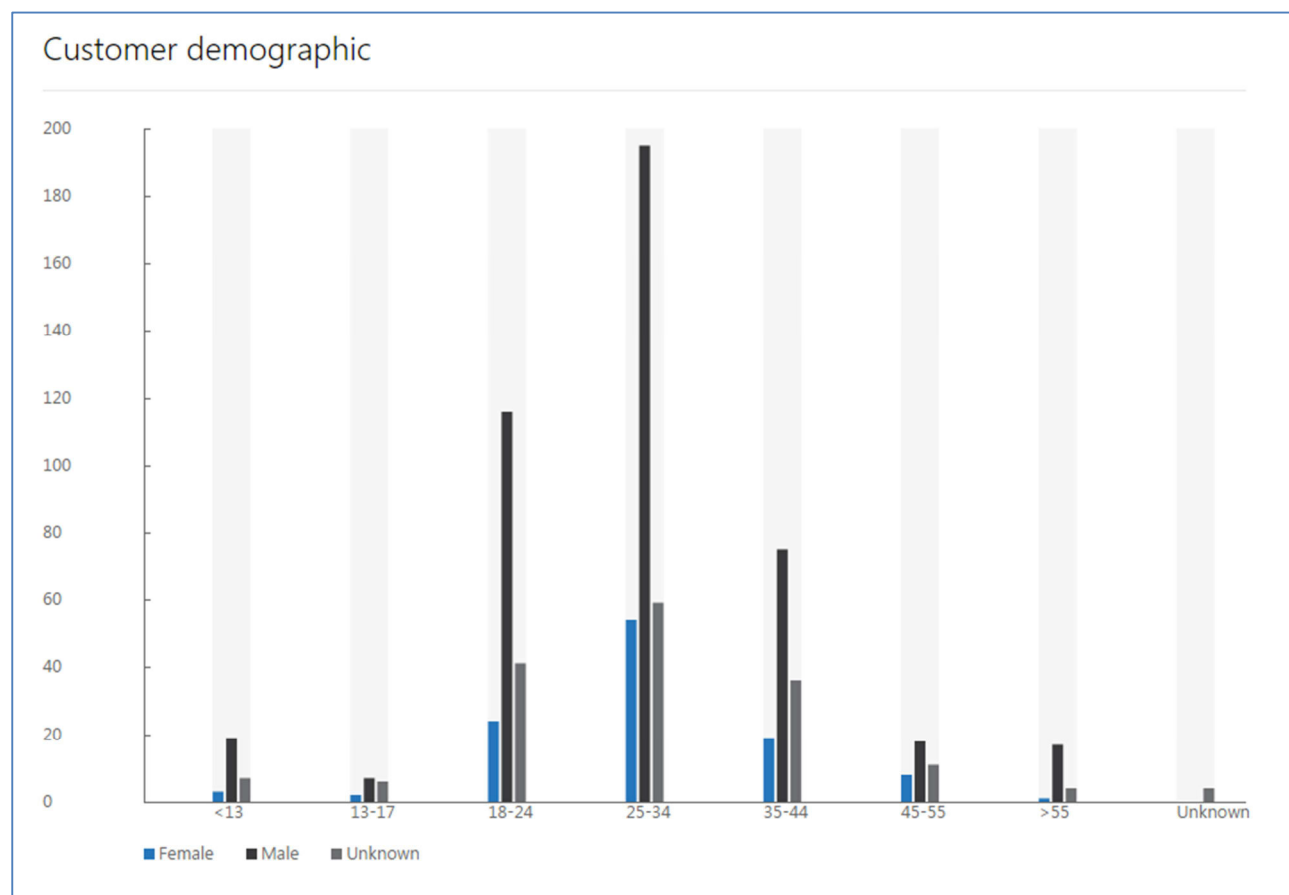
iOS-lataukset, jakauma puhelin ja tabletti.

Windows Phone:

Windows Phone-versio julkaistiin 24.8.2015 ja latauksia on 12.10.2015 mennessä kertynyt 726. Windows Phonen markkinaosuus Suomessa on verrattain suuri ja melko suuri osa Windows Phone-käyttäjistä kuuluu myös pelin ydinkohderyhmään. Windows Phonen statistiikka kertoo myös käyttäjien ikä- ja sukupuolijakauman, peli on suosituin 25-34-vuotiaiden miesten keskuudessa. Myös Windows Phonella lataukset keskittyvät Venäjälle ja itäiseen Eurooppaan.

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

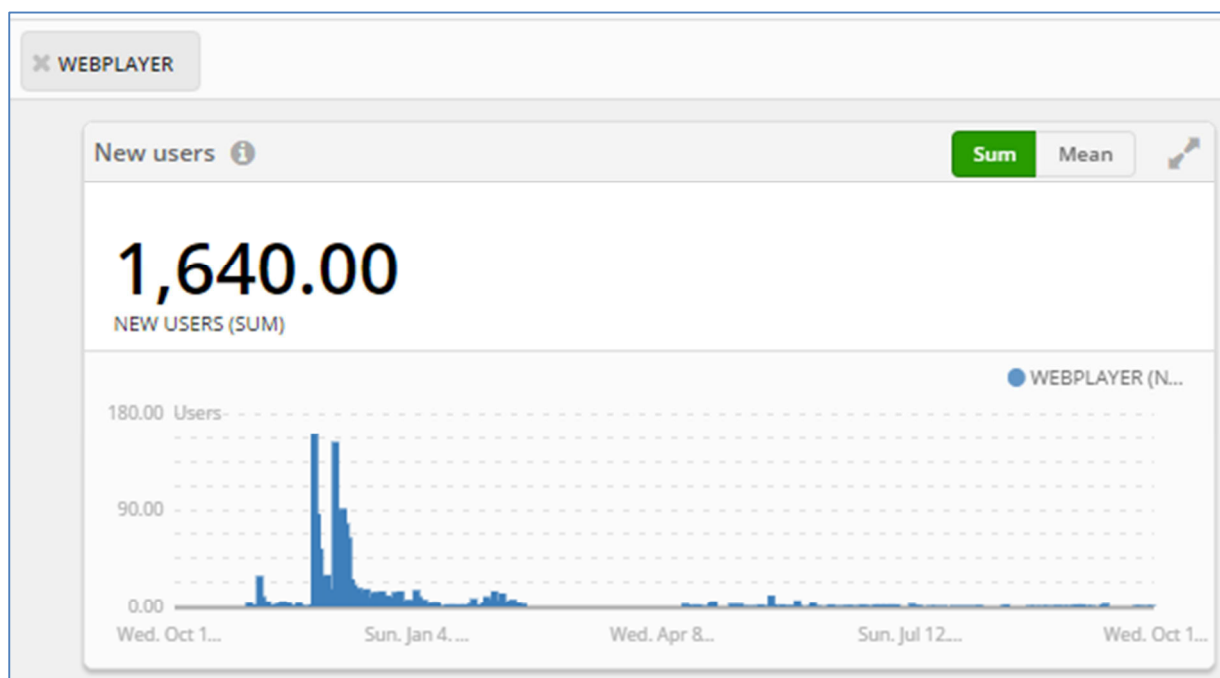
Windows Phone ikä- ja sukupuolijakauma.

Markets	
Market	Acquisitions ▼
Russia	511
Belarus	50
Finland	47
Ukraine	34
Kazakhstan	18
United States	16
United Kingdom	9
Vietnam	4
Italy	4
Latvia	3

Windows Phone lataukset maittain.

Selain:

Pelin selainversiota on pelannut 12.10.2015 mennessä 1640 käyttäjää, luvussa ei ole mukana eri henkilöiden jaetulla koneella pelaamia pelejä. Selainpelaamisen aktiivisuus on ollut vähäistä 2014 kesän jälkeen. Osasyynä on selainversion tuen poistuminen suosituimmasta selaimesta, Google Chromesta. Statistiikasta myös puuttuu palveluntarjoajan teknisestä ongelmasta johtuen noin kolmen kuukauden data 2015 alkupuolelta.

Selainpelaajien kokonaismäärä.

Kilpailut: Tiedottamisesta huolimatta hankkeen järjestämiin kilpailuihin ei ollut paljon osanottajia. Jouluihin ei ehkä ollut suotuisin aika järjestää kilpailuja ja rahapalkinnot olisivat houkuttelevat enemmän osallistujia. Kilpailuihin osallistuneet työt olivat kuitenkin laadukkaita ja tykättyjä tuotoksia.

Esite-, oheis- ja markkinointimateriaali: Kitkan viisas-esitteet lähtivät maailmalle ennen kuin kirja oli julkaistu ja niissä käytettiin osittain samaa materiaalia. Esitettä jaettiin laajasti hanketoimijoille, sidosryhmille ja tapahtumissa. Se otettiin hyvin vastaan, koska kuvat ja reseptit ovat näyttäviä. Esitteen kannesta tehtiin A3 esite Ruka Nordicin VIP-ruokateltille, jossa olivat esillä myös Luonnollisesti läheltä hankkeen yritykset maistiaisten kanssa. Oheismateriaalina hankkeessa päivitettiin Kitkan viisaalle jo laaditut graafiset ohjeet. Kitkan viisas -brändi sai näkyvyyttä mm. roll-up, A4 esite, juliste, hyllykyltti, lehti-ilmoitus pohja, toritakuutodistus, kalastajakortti ja koulutustodistus-muodossa. Tarpeelliseksi katsottiin myös Kitkan viisas-nettisivujen päivitys ja

Kitkan Viisas -hanke

Loppuraportti

facebookisivut sekä päivityksen opastus. Näitä sivustoja käytettiin myös hankkeen tiedotukseen. Kitkan viisas internetsivuilla löytyvät myös kalastajakortit tarinoineen ja kilpailujen tulokset.

Hankkeessa painettiin esitteiden lisäksi roll-uppeja, hyllykylttejä ja julisteita. Hankemateriaalista koottiin myös A4 seinäkalenteri (liite 13) vahvistamaan Kitkan viisaan brändiä. Kalenteria jaettiin hankkeen sidosryhmille.

Hankkeen aikana haettiin muikkutuotteille näkyvyyttä myös suunnittelemalla tuotelahjapakkaus. Tuotelahjapakkauksia painettiin koe-erä. Tuotoksena olivat pakkauspussukka muikkupurkeille sekä thermokassi muille kuin säilykkeille. Oheismateriaaliksi tapahtumiin hankittiin Kitkan viisas-, ym. logoilla varustettuja esiliinoja ja kaitaliinoja yhtenäisen brändin vahvistamiseksi.

Tapahtumat ja tiedottaminen: Tapahtumien varusteita hankittiin myös yhdessä Luonnollisesti läheltä -hankkeen kanssa, koska yhteistyö oli sujuvaa ja päällekkäisiä toimenpiteitä haluttiin välttää. Tapahtumiin osallistuttiin yhteisyydessä koska hankkeissa oli mukana samoja lähiruoka-yrityksiä. Tapahtumissa oli käytössä projektipäällikön työaika. Hanke oli näkyvillä tai projektipäällikkö osallistui hankeajana noin 17 tapahtumaan (näissä ei mukana ostopalvelukoulutukset). Hankkeen toiminnasta ja tapahtumista on tiedotettu koko hankkeen ajan Naturpolis Oy:n internet-sivuilla ja facebook-sivuilla. Kuusamo Region uutiskirjeessä on tiedotettu myös hankkeen tapahtumista. Kitkan viisas-internet ja facebook-sivut ovat myös olleet aktiivisia tiedottamisessa. Tiedotusta on tehty myös paikallisten ja maakunnallisen lehtien kautta sekä paikallisen radiokanavan ja maakunnallisen radiokanavan kautta. Tiedotteita on lähetetty aktiivisesti myös sähköpostilla ja Ruka Kuusamon Matkailuyhdistys on välittänyt tiedotteita jäsenyrityksilleen. Lehtijuttuja hankkeen toimenpiteistä julkaistiin tasaisin väliajoin, joten tältä osin ihmisten tietoisuus on lisääntynyt.

Liitteessä 17 on kerätty palautevastaukset ohjausryhmän jäseniltä sekä muualta tullut palaute. Näiden perusteella hankkeen tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin ja ulkopuolelta tulleen palautteen perusteella hankkeen luonne oli innovatiivinen, erityisesti pelin osalta.

7. Ongelmat ja suositukset

Hanke koostui monipuolisista osa-alueista, joiden kasassa pitäminen vaati enemmän kuin alun perin suunnitellut projektipäällikön 50 % työajan. Omat haasteensa toi vuodenaikojen mukaan työskentelevien aikataulut ja koulutuksiin osallistuminen. Esimerkiksi kalastajakoulutuksiin osallistuneita olisi voinut olla enemmänkin, mutta yrittäjien, jotka tekevät töitä luonnonolosuhteiden mukaan, voi olla vaikea irrottautua työstään. Osallistuneet kalastivat muikkusaaliista kuitenkin noin 90 %. Toinen sesonkien mukaan toimiva ala alueella on matkailu, jonka parista olisi toivonut enemmän koulutuksiin osallistuvia. Mutta toisaalta on tullut kyselyitä, koulutusten päätyttyä. Kiinnostuneita olisi siis ollut enemmänkin, jos yrittäjillä aikaa riittäisi.

Suosituksiksi ja jatkotoimenpide-esityksiksi voi kyselyn mukaan todeta tarvetta jatkohankkeelle ja brändin edelleen kehittämiseksi. Toimintatavat hankkeen aikana todettiin hyviksi. Tuotekehityspuolella saatiin aikaan pintaraapaisu ja kalanjalostuspuolelle toivottaisiin jatkohanke laajentamaan tuoterepertuaaria sekä menetelmien kartoitusta perkaamisen tehostamiselle.

8. Aineiston säilytys, allekirjoitus ja päiväys

Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy arkistoi hankkeidensa asiakirjat Kuusamon kaupungin arkistotiloihin, jossa on erilliset hyllytilat Naturpolis Oy:n arkistointimateriaalia varten osoitteessa Keskuskuja 6, 93600 Kuusamo.

Kirjanpitositteet arkistoi Naturpolis Oy:n kirjanpidosta vastaava Kuusamon kaupunki / laskentapäällikkö Paula Pohjola, osoite Keskuskuja 6, 93600 Kuusamo.

Naturpolis Oy:n hallitus on tehnyt päätöksen arkistoinnista 18.2.2008 § 13.

Kuusamossa 27.10.2015

Kari Sirviö
Toimitusjohtajan sijainen
Naturpolis Oy

Loppuraportin liitteiden yhteenveto

Liitteisiin on mahdollisuus tutustua Lapin ELY-keskuksen Kajaanin toimipaikassa.

<u>Liite nro</u>	<u>Sivut</u>	<u>Liitteen nimi</u>
1	2-5	Kalastajakoulutukset
2	6	Kalastajakortti, esimerkki
3	7-20	Kaupan, ravintola- ja matkailualan ammattilaisten koulutukset
4	21-30	Tuotekehityskoulutukset
5	34	Nuorten tapahtumat -raportti
6	--	Kitkan Viisas -kirja (nidottu)
7	--	Kitkan Viisas -kirja (sidottu)
8	32	Opintomatkan osallistujat, kalapelin kehitystyöhön tutustuminen
9	33-50	Reseptikilpailun materiaali
10	51-59	Kirjoituskilpailun materiaali
11	--	Kitkan Viisas -esite
12	60-86	Graafinen ohjeistus
13	--	Kitkan Viisas -seinäkalenteri
14a	87-103	Tiedotteet
14b	104-112	Ilmoitukset
14c	113-147	Lehtiartikkelit vuosi 2014
	148-171	Lehtiartikkelit vuosi 2015
15	172-226	Ohjausryhmän pöytäkirjat
16	227	P.A.U. Education ilmoitus Axis 4 project videokuvauksesta
17	228-230	Ohjausryhmän palautteet